

Izhaja dvakrat na teden. Velja za celo leto \$3.00 Published every weekly. Subscription \$3.00 yearly.

EDINOST

"EDINOST" 1849 W. 22. St. Telephone: Canal 98. Chicago, Ill. ZA RESNICO IN PRAVICO.

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919., AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

ŠTEV. (No.) 34.

CHICAGO, ILL., TOREK, 3. MAJA, 1921.

LETO (VOL.) VII

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General.

NAJNOVEJŠE VESTI.

PRVI MAJ.

Prvi maj so naši rdeči splošno jako mirno praznovali. Nikjer po Ameriki ni bilo kakih nemirov. Socijalisti so imeli seveda povsodi svoje seje in svoje parade. Vendar nikjer ni prišlo do kakih resnih nemirov. Nekaj oseb je bilo sicer pozaprtih ker so razdajali razne razburjajoče okrožnice. Toda to je bilo pa tudi vse. Tudi po naši okolici so našli v soboto zjutraj vse polno takih okrožnic postlanih po ulicah, katere je pa policija hitro pobrala predno je šlo delavstvo na delo. V teh okrožnicah se poziva delavstvo na vstajo zoper vlado, češ da je naša vlada, vlada kapitalistov. Pozivlja za sovjetno obliko vlade in kaže na "vzorne" razmere in na "rasko nebesa", katera ima rusko delavstvo. "Samo eno delavstvo sveta slavi prvi maj letos z veseljem in zmago — Rusko!" — Ti, ubogo rusko delavstvo! Da, slavi zmago, toda zmago najstrašnejše avtokracije, najstrašnejših krivic in najgršega nasilja. Koliko stotisočev delavcev ječi po strašnih ječah. V teh dveh letih so ruske ječe čule več žalostnih vzdihov kakor preje za stoletja, so videle več grozovitosti, kakor preje v stoletjih. To je zmaga, katero slavi rusko delavstvo! — Amerikansko delavstvo si bode pa stokrat raje premislilo predno bode začelo delovati za tako "svobodno vlado".

STAVKA V KLAVNICAH.

Delavci v Chicagu v klavnica so šli na stavko v ponedeljek 2. maja. Nekako 1.500 delavcev je pustilo delo. Zastavkali so pa delavci, kateri spravljajo živino iz vlakov v klavnico. Zato je pa s tem cela tovarna prrizadeta, ker ako ne bodo mesarji imeli živine v klavnici, ustavit se bode morala cela tovarna. Stavka se je začela, ker je kompanija razglasila, da bode znižala s prvim majem delavske plače za osem centov na uro. Nekako 100 stavkokazov je bilo uposljenih v nedeljo, da so vsaj deloma vršili to delo. — Lastniki tovarne ne taje, da so prepričani, da je to samo začetek večje stavke! Tudi drugi deli uniije v tovarni nameravajo posnemati svoje tovariše in ne sprejeti znižanje plače.

NAŠA VLADA MORA ZAČETI VARČEVATI.

Državni tajnik Melton poroča kongresu, da tako ne more več dolgo iti dalje, da bi vlada potrošila tako velikanske svote. Na vsaki način mora začeti varčevati, ker drugače je nevarnost resnih posledic.

FRANCIJA IN NEMČIJA.

Da se je vsa mednarodna politika zavzela za Nemce in jim pomaga, je jasno. Anglija sama vidi, da sedaj za njo ni čas, da bi živela v neprijateljstvu z Nemčijo. Zato skuša povsodi pokazati, kako "ljubi" Nemčijo. Nemčija je pa tudi premete na dosti, da bi ne videla, da ji je sedaj vsak prijatelj dobrodošel, naj bode kedorkoli. S prvim majem je grozila Francija, da zasede del Nemčije, da jo tako prisili, da plača svoj dolg. Toda Anglija je prišla vmes in je zahtevala, da se še počaka s skrajnimi sredstvi in da mora Francija preje vse druga sredstva poskusiti, predno bi nastopila s silo. Zato bode morala Francija poslati Nemčiji ultimatum.

MATERINA LJUBEZEN.

V Concordia, Kansas, je na paši

bik napadel dvet letno dete, ki se je tam igralo. Ko je otrok začel kričati na pomoč, je mati planila na bika s "trikelnom" od voza in ga udarila po očeh. Bik je postal še bolj divji in se obrnil na mater. Mati se je branila z vso silo in ga tako bila po glavi, da se ga je za nekaj časa ubranila. Ravno ko je slednjič strahu omedlela postal bik mirnejši in jo pustil. Drugače bi bil ubil mater in dete.

BOMBO PO POŠTI.

Anton Raneri lastnik neke italijanske trgovine za sadje v South Fork pri Jonstownu, Pa., je dobil po pošti bombo, ki se je v nedeljo zvečer razpočila s strašnim pokom in ubila Anno Raneri, staro 18 let in štiri otroke in moža. Poleg tega so še ranjeni: Angelino Raneri, kateremu je izbilo desno oko, Duolija Raneri stara 13, kateri je požgalo obe oči, Stela Raneri, kateri je požgalo ves obraz, Kajetan Raneri, kateremu je izbilo tudi eno oko in še neki Španec, kateremu je tudi izbilo oko in ga ranilo po celem telesu. — To je Italijanska kultura, katero mislijo nesti ti kulturonošci z bombami tudi v Jugoslavijo.

LAKOTA V RUSIJI.

Moskovski gospodarski svet je bil Rusijo razdelil v pet pokrajin, katerih vsaka naj bi državi dobavila gotovo količino žita. Po tem sestavu naj bi znašal pridelek 433.450.000 pudov (1 pud je 16 dg.) S tem bi bila dnevna potreščina prebivalstva zagotovljena, to je po en in četrt funta za vojake rdeče armade, po en funt za boljševidske uradnike in po pol funta za ostalo prebivalstvo. Doslej so pa kmetje oddali le 117.479.000 pudov, to je komaj 26,5 odstotka potrebne množine. Položaj je postal skrajno kritičen in boje se, da postane na pomlad še težji. Kakor poročajo iz Petrograda, je umrlo tamkaj od 1. januarja tega leta pa do danes za lakoto 2144 oseb.

REKA.

Italijanski Fascisti, ki so se polastili po volitvah vlade države Reka, so na pritisk Jugoslovanske vlade

popustili in se izjavili, da so pripravljeno izročiti oblast v roke posebne komisije, kateri načeljuje župan mesta Balašič. Baje se je tudi Italijanska vlada izjavila, da je pripravljena podpirati to komisijo. Da so se pa fascisti udali je prišlo, ker so se Hrvatje države odločno postavili proti njim in je prišlo do hudih bojov. Ko so fascisti videli, da so v manjšini, so se udali. Pet oseb je mrtvih in veliko ranjenih. Nekaj časa sta bili v mestu dve vladi, fascisti in Hrvatska pod vodstvom župana.

ZA IRSKO.

Chicago je dala za sklad za podporo Irskih udov in sirot \$1.500. To so seveda samo prispevki katoličanov.

IRSKA REPUBLIKA PROTI IZSELJEVANJU.

Irska republikanska "vlada" je izdala posebno izjavo, po kateri prepoveduje popolnoma vsako izseljevanje. Noben agent ne sme narediti vozne karte za kakega Irca, kateri nima dovoljenja od republikanskega ministra za notranje zadeve in mora nositi uradni pečat Irske republike!

Senat države Wisconsin je odglašoval resolucijo, v kateri se je izjavil za neodvisnost Irske.

Irski podkral Lord Edmunt Talbot je katolik. Sedaj je pa veliko vprašanje, kam bode hodil v cerkev, ker v katedralo in kako drugo katoliško cerkev ne sme. Kapela v državnem poslopiju je pa protestantska, ker je bila postava, da mora biti podkral samo protestant. Sedaj prvič katolik podkral. — Anglije se giblje.

BELA KUGA.

Bela kuga se imenuje jetika ali sušica, kajti nobena druga bolezen ne pomori toliko življenj, kakor ravno ta bolezen. Državni zdravstveni urad je izdal prav kar poročila za leto 1918. L. 1918 je umrlo v Združenih državah 1.471.367 ljudi. Med tem jih je bilo za jetiko 114.275. In

Izvirno pismo iz domovine.

Novo mesto, 30. marca 1921.

Iz Dolenjskega.

S pomlad prihaja v dežel in zavzema prostor zimi, ki ni bila prehud. Od srede februarja pa do zdaj je skoro nepretrgoma lepo vreme a dežja nič, zato na mnogih krajih primanjkuje vode, kjer ni dosti vodnjakov, celo nič pa studencev. — Po Sloveniji se zdaj pripravljajo za občinske volitve, ki bodo koncem aprila in začetkom maja. A demokrati so dosegli že en svoj namen, je ukinila volilno pravico ženskam, da so v Belgradu prisilili vlado, da ki jim je bila že zagotovljena po volivnem zakonu za Slovenijo. To so zakrivilo posebno "samostojneži", ki so se ob volitvah delali take prijatelje kmečkega ljudstva, a so zdaj veliki noči iz zasebnega koristolovstva slovenskega kmeta popolnoma izdali liberalcem. V teh dneh naši časniki objavljajo dokumente, ki v najgrši luči kažejo "samostojneže" kot koristolovce, kulturobojnice, častihlepeže i. t. d. kar boste razvideli lahko iz naših časnikov, ki jih itak dobivate v Ameriko. Samostojneži so se bili utihotapili v "zemljeradniški klub". A srbski kmetje so spoznali naše liberalce, da ni na njih nič zemljeradniškega duha, ampak le več sebičnosti. Klubova izjava o izstopu samostojnežev je za nje uničujoča. — Mesar in gostilničar Pucelj — nekdanji sotrudnik Amerikanskega Slovenca — je postal minister poljedeljstva. Dr. Vošnjak pojde nekam za poslanika z mastno plačo. Tako onadva pomagata slovenskim kmetom. Prav zadnji se je najbolj poganjal za kancelarparagraf, ki je bil 4. aprila v ustavnem odboru tudi sprejet. Jugoslovanski klub se z

vso bistroumnostjo, posebno po unitatskem poslancu Dr. Šimraku in prof. Sušniku ter pozneje po Dr. Gosarju bori proti kulturnobojnim načrtom sedanjih vladnih strank, a je žal v manjšini. Žal, da tudi srbska "mentalita" — miselnost preveč prevladuje i nako konstituenta potrdi načrte ustavnega odbora, bo prihodnja ustava ena najbolj reakcionarnih na vsem svetu. Pri tem pa imajo liberalci polna usta svobode, napredka itd. Povsod se kaže nasilstvo. Pri upravi gre tudi vse navskrižem. Ena oredba pobija drugo. Davke kar tirjajo po čeku in noben ne ve, za koliko časa so plačani. Kar pride ček in plačaj zopet. Zato ljudstvo na svojih shodih zahteva boljši red in predpise, da bo vsak davkoplačevalec vedel, koliko je dolžan po postavi.

Občinske volitve bodo pokazale, ali so se na Slovenskem volilci spametovali ali še ne? Ali bodo šli samostojnikom in socialistom naši kmetje še na limance? Sicer je tudi način teh volitev zvijača samostojnežev, ker so zaukazali kar stare volilne imenike za konstituento, ki so bili zanje ugodno prirojeni. Tako si mislijo priboriti še kako občino.

Slovensko ljudsko stranjko vse druge stranjke črtijo in denuncirajo, kjer le morejo. Liberalci hočejo na vsak način imeti kulturni boj, ki še nikjer ni prinesel sreče, kakor so priznali vsi večji dujovi na pr. Bismarck, Briand, Milerand in drugi, nego so pa naši pritlikavci. Sicer pa je treba ljudstvu odpreti oči, da za vsemi tacimi poskusi odzad tiči prostožidarstvo. Okoliščine kažejo, da se je on orazpaslo tudi po Jugoslaviji.

sicer jih je umrlo za tuberkulozo v možganih (meningitis) 5.910, za tuberkulozo na pljučah 108.365. Tako je to leto pobrala največ ljudi influenza, za njo pljučnica in potem srčna bolezen, na četrtem mestu sušica. Po državah jih je umrlo v državi New York 15.007, Pennsylvania 11.401, Illinois 7.691, kar je jako zanimivo, ker vkljub temu, da je v Illinois drugo največje milijonsko mesto, Chicago, pa vendar tako malo jetike. To priča, da jezerski zrak dobro vpljiva na pljuča. New Jersey jih ima 4.295 in Indiana 3.479. Te dni so najučenejši zdravniki, specialisti za sušico izdali poročilo, da so našli posebno vrste zdravilo,

katerega ubrizgavajo bolnikom za sušico in baje so dosegli krasne vspehe. Zdravilo je našel neki dr. Raw.

PREDSEDNIK HARDING PROTI ZMANŠONJU MORNARICE.

Napete mednarodne razmere, zlasti pa napete razmere med Japonsko in Združenimi državami so prisilile Hardinga, da je nastopil proti vsakemu zmanjšanju ameriške mornarice. Nasprotno se je izrazil, da naj se delo na našem mornariškem načrtu, katerega je prejšnja vlada začela, krepko nadaljuje. To kaže, da se razmere med Japonsko in našo državo jako napete.

Za našo staro pravdo.

Ali si pridobil že kakega novega naročnika za list "Edinost"?

Zakaj ne?

Časi so slabi?

Dobro, naj plača sedaj nekoliko naročnine, pozneje pa zopet nekoliko!

Ima že druge liste?

Da da! To je ravno! Druge liste!

Da, DRUGE, svojega pa še nima! Edinost je pa pravzaprav edini pravi tvoj list, ker je neodvisen in ni ustanovljen za kak privatni dobiček. Vsi drugi slovenski listi so ali za privatni dobiček ali so uradna glasila, toraj so vsi odvisni ali od žepa ali od organizacije, toraj niso neodvisni.

List "Edinost" je samo TVOJ list in odvisen samo od tebe.

Veš kaj, prijatelj, tako le se zmeniva za danes, da boš takoj sedaj vzel klobuk v roke, pa boš šel k svojemu prijatelju, o katerem veš, da še ni naročnik Edinosti, pa je človek, ki misli s svojimi lastnimi možgani in mu boš rekel: "Brate! Ti se boš naročil na "Edinost" in sicer takoj sedaj!"

Če te bode svetlo pogledal, češ zakaj? Reci mu samo: "Zato, ker si pameten človek? Vsi pametni Slovenci so pa že naročniki lista "Edinost", kateri pa še niso, pa bodo vsi ta mesec. Ti si med pametnimi, toraj ...!"

Pa nam sporoči takoj, kakšen vsneh boš imel! Toraj na vsaki način pričakujemo od vsakega našega dose-danjega naročnika vsaj enega novega naročnika.

Ko nam boš poslal naročnino, dobiš ...

Denar na vse kraje sveta.

Naše podjetje je stopilo v direktno zvezo z najbolj uglednimi denarnimi zavodi v Jugoslaviji. Vse pošiljatve so garantirane in dospo na svoj cilj v dveh do treh tednih. Prijemniki nimajo nikakih stnosti ker prejmejo denar direktno na svoj dom. Najboljše priporočilo vsakemu pa je naše dose-dajno pošteno in točno poslovanje.

Denar pa pošiljamo tudi v vse druge države v Evropi. Ker se cena evropskemu denarju vedno menja na borzah, zato bomo vedno računali po cenah istega dne, ko prejmemo od pošiljateljev denar.

Table with exchange rates for Yugoslav and Italian currencies. Columns: Za jugoslovanske krone, Za italijanske lire. Rows: 500 kron, 1.000 kron, 5.000 kron, 10.000 kron.

Vsa pošiljatve naslovljajte na

EDINOST, 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI
Izjaha dvakrat na teden.

NASLOV: **Slovenian Franciscan Press.**
1849 W. 22nd St. Telephone Canal 98. Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by
SLOVENIAN FRANCISCAN PATHERS, 1849 W. 22nd St., CHICAGO, ILL.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Usodepolna zaslepljenost.

Zelo žalostna so poročila, katera dobivamo ameriški Slovenci iz domovine. Vsako pismo, naj je od priprostega kmeta ali učenega profesorja ali pobožnega duhovnika ali redovnice, vsako pismo se končuje s žalostno tožbo: "Prevarani!" Tepel nas je sovražnik, bolelo nas je, pa smo razumeli. Tepe nas brat, boli sedemkrat toda ne razumemo!"

Kako smo razočarani in kako se čujejo vedno glasneje izmed vrst ameriških Hrvatov in Jugoslovanov glasovi ogorčenja nad početjem sedanjih voditeljev Jugoslavije. Marsikdo je imel že vse pripravljeno za pot v domovino in se je že veselil trenutka, ko bode zopet stopil na svoja rodna tla in ko bode objel svoje drage domače po dolgih letih grenke ločitve. Toda "punklji" po ameriških hišah se razvezujejo, denar, kateri je bil pripravljen za domov, se ulaga nazaj v banke in pesti slovenske in hrvatske se stiskajo in sovraštvo raste, raste posebno do onega naroda, katerega se krivi vsega tega zla — do Srbov. To je velika krivica za Sibiški narod, kajti Srbski narod kot tak ni kriv, je tako nedolžen nad vsem sedanjim početjem, kakor je slovenski ali hrvatski. Vendar to povdarjamo, ker hočemo s tem opozoriti srbske, prave srbske državnike, ne kake poturice kakor je kak Pribičević, temveč prav Srbe, naj ne prezro tega dejstva.

Klika, katera je sedaj na krmilu v Jugoslaviji, je očevidno še iz bivše avstrijske šole. S silo in z zvijačami hoče doseči, da bode zagospodovala nad celim troimenskim narodom. Sedanja konstituenta ni svobodna. Z ustavo, katero hočejo usiliti trem narodom, ti zaslepljenici mislijo doseči, da bodo tako dosegli svoje razdiralne cilje, da bodo dosegli svojo hegemonijo.

Ali pozna zgodovina kake bolj zaslepljene, bolj kratkovidne državnice, kakor so sedanji v Beogradu? Da bi človek z navadnim razumom ne videl, da stavba, zidana na pesek razdora, ne more in ne bode obstala, je nemogoča! Bivša Avstrija je bila stoletna stavba, sezidana na marsikak zgodovinski steber, ki je družil narode skupaj pod eno streho, in ki je bil močan. Toda diplomati na Dunaju in v Pešti so mislili enako, kakor sedaj mislijo državniki v Beogradu, da bodo s silo kaj dosegli, kaj imajo danes?

Ko bi se državniki v Beogradu vsaj iz teh razvalin bivše Avstrije kaj učili, vsaj so jim tako blizu, vsaj stoje na njih.

In pa s kakimi paragrafi v ustavi in s kakimi naredbami hočejo ukleniti in zasuzniti katoličanstvo! Ali si morete misliti bolj omejenega razuma, kakor je razum državnika, ki po dvatisočletni skušnji veliko veliko sovražnikov te velike, večne ideje misli, da bo z nekoliko vrsticami on dosegel, kar ni dosegel ne kak Neron, ne kak Julian ne noben izmed brez števila hudih sovražnikov te ideje?

In ta zaslepljenost, da hoče sedaj, danes, v dvajsetem stoletju kaka vlada vladati z absolutizmom in z absolutizmom usiliti kakemu narodu ustavo, kakoršne narod noče! Za božjo voljo, ali niso vsi ti možje udarjeni s kurjo slepoto ali pa so kupljeni grobokopi svobodne Jugoslavije, ki vedoma, nalašč vse tako delajo, da bodo gotovo novi državi dali podlago, na kateri nikdar in nikakor obstati ne bode mogla!

Kako boli nas ameriške Slovence vse to početje, ko vidimo tukaj v Ameriki na naši novi domovini, kako vse drugače so delali očetje te velike države! Kako lahko bi se ti možje v Beogradu sedaj učili od ustanoviteljev naše države, kako lahko bi tukaj našli krasne načrte, kako se zida podlaga države, da ta država potem tudi vspeva raste in napreduje, da doseže svoj namen!

Vemo, da je vse zastoj! Nikdar nismo zaupali tem možem, ki so sedaj na krmilu in sicer ne slovenskim, ne hrvatskim in ne srbskim. Vemo, da je vsak opomin zastoj. Samo ne ena pa je rešitev: molitev in pa odločen protest celokupnega naroda.

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN

CHICAŠKE NOVICE.

Poročeni so bili preteklo nedeljo v cerkvi sv. Štefana John Vučko doma iz Čerensovske fare z nevesto Marijo Širaj doma iz Štefanovcev iz Prekmurja. Priči sta bila Štefan in Marija Jekšič. — Frank Colnar doma iz Mengša z nevesto Marija Hočvar tudi iz Mengša. Priči sta bila Anton Breclnik in Valentin Kurant. — Anton Klacinski z nevesto Marija Ferenčak. Priči sta bila Mr. Maks in Marija Omerzel. Vsem trem parom naše častitke!

Rojaku J. Krašovecu iz Sumita je umrl pol leta stari sinček in bil pokopan preteklo nedeljo na Summit.

Šmarniška pobožnost se je začela slovesno preteklo nedeljo večer v naši cerkvi s Slovesno procesijo po

cerkvi, katera so se udeležili šolski otroci in deklice v belih oblekah. — Šmarniški oltar je bil krasno okinčan. Cerkev je bila natlačeno polna.

Mr. Frank Garbais, naš dobri faran, je kupil hišo na Coulter Street, v kateri živi s svojo družino. Mrs. Garbais je ena izmed naših najmarljivejših žena, ko se gre za društveno življenje ali za cerkev. Častitamo!

Rev. Jeronim Knoblehar se je vrnil iz svojega nad mesec trajajočega potovanja po slovenskih naselbinah domov. Skušnjo, katero si je na tem potovanju pridobil, mu bode gotovo veliko pomagala pri njegovem nadaljnem delovanju. Kdor je enkrat to pot naredil, ta še le potem lahko sodi o razmerah med ameriški slovenskimi naseljenci. Naše razmere soditi samo po razmerah v teh bore par urejenih slovenskih naselbinah, kjer žive Slovenci urejeno,

je nespametno. To je komaj ena petina ameriških Slovencev. Po eni petini soditi vse, je gotovo napačno.

Steelton, Pa. — Delavske razmere so tukaj prav slabe. Tukajšnja Bethlehem Steel Co. obratuje sedaj komaj 25 procentov. Plačo so nam znižali že 16. januarja, ceno pri jeklu so pa šele ta mesec znižali za par centov.

Ta teden se je začelo s slikanjem naše slovenske župne cerkve sv. Petra.

Dne 18. aprila se je smrtno ponesrečil John Mavretič, star 20 let, vojak Strica Sama v Camp Jackson, South Carolina.

Starišem Martin Žlogar je umrl 11letni sinček Tony za srčno boleznijo.

V naši slovenski cerkvi bo sv. misijon od 12. do 19. junija.

Forest City, Pa. — Kako je pri nas žalostno, Vam ne moremo dopovedati. Lani maja meseca ste pisali v "Ave Maria" članek, katerega smo Forest Cityjanje zelo obžalovali in ste se nam zelo zamerali. Tudi jaz sem bil med onimi. Danes vemo vsi drugače. Danes občudujemo vašo dalekovidnost in Vaše poznanje naših takozvanih katoliških mož. — Kedo bi si bil mislil. Cerkev imamo zaprto, župnišče imamo prazno, naš duhovnik pa stanuje pri Litvinskemu župniku. Za velikonočno spoved pride baje duhovni vodja, dasi imamo tukaj še svojega postavnega in zakonitega župnika. V cerkvi smo imeli pretep...

Faran.

Opomba: — Oprostite, da vsa za danes še ne moremo priobčiti, ker bomo raje počakali, kako se bodo razmere razvile. Jako obžalujemo ubogo ljudstvo in se nam smili. — Vendar bomo še počakali predno bomo stopili na dan. "Tajne sile" so pri delu to se čuti. Veseli nas pa, da treznejši spoznavate, kako smo prav pisali. Da, mi vsikdar dobro premislimo predno, kaj pišemo in vsikdar vemo, kaj pišemo in zakaj. Lahko bi nastopili z dokazi in affidaviti. Pa narod mora sam izbojevati te homatije povsodi. Pa kaj družega pišite! Pozdravljeni.

Urednik.

BOJ MED LASTNIKI HIŠ IN STRANJKAMI.

Lastniki hiš v Chicago so silno povišali najemnino stanovanj, ker manjka stanovanj. Stranjke so se združile v močno organizacijo Chicago Tenants Protective League. — Prve tedne maja bode sodišče imelo silno veliko posla, ker je ta organizacija prinesla nad tisoč slučajev pred sodišče, ko je lastnik hiše previsoko povzdignil rent pa so stranjke odrekle plačati tako visok rent ven se pa tudi nočejo izseliti. Ta teden je ta organizacija v dveh slučajih že zmagala, da je sodnik potrdil sklep stranke proti hišnemu gospodarju.

ŠTIRI LETA STAR ŽENIN.

Master Bobby Rollo, 4 leta star "mladenič", in Miss Martha Jane Allyn, tudi 4 leta stara "dekle" v Western Springs sta prišla včeraj k protestantskemu ministru in se mu predstavila kot ženin in nevesta in zahtevala, da jih poroči. Ko je pastor vprašal za žinitvanjsko dovoljenje, odrezal se je mladi ženin, da se prvič ženi, da ni vedel česa je vse potreba, se opravičil in odšla sta iz hiše. V tem je pa bila že policija obveščena, da se je mladi par "izgubil" od doma in policija je bila alarmirana in blizu cerkve jih je prijel policaj in odvedel domov, kjer sta dobila vsak svojo poročno licenco po zadnjem delu telesa.

Vendar pa je to značilno za pokvarjenost mladine.

Pozor.

Pravkar smo dobili iz starega kraja dvoje šmarnic našega najpriljubnejšega šmarničarja Dr. J. Jeršeta. In sicer:

1. Mati čudovita 1913: \$1.50
2. Lavretanske šmarnice 1918: \$1.50

IZ KATOLIŠKEGA SVETA.

Značilno za naše takozvane "katoliške kroge" je dopis nekega takega "katoličana", ki kliče v "Prosveti" (!) Chicaškim Slovincem: "Odložimo versko prepričanje!"

Mi smo pa misli, da je "prepričanje" nekaj drugega kakor je nedeljski klobuk, katerega se lahko dene v nedeljo na glavo, čez teden se ga v omaro zaklene, kjer počaka zopet druge nedelje. Mož je "En mož ena beseda", "Ena beseda en mož" ali še krajše, pravi mož je pa "mož beseda!" mož in njegovo prepričanje je eno in isto, se tako ne da ločiti, kakor se obraz ne da pustiti doma. Kedor pa prepričanje odlaga, pa spet na se dene, takemu pa po domače pravimo hinavec.

ZA ZDRUŽENE RUSKO CERKVE Z RIMOM.

Informacijski urad Katol. škofov poroča, da so se sešli v Berlinu zastopniki Ruske cerkve s zastopniki Vatikana, da bi se posvetovali o predpripravih za veliko združenje Ruske cerkve z Rimsko katoliško cerkvijo. To dejstvo je vzbudilo veliko nevoljo v Češki narodni cerkvi. Češka narodna cerkev je namreč mislila na združenje z Rusko pravoslavno cerkvijo. Sedaj pa nenkrat ta novica.

Informacijski urad dostavlja: — "Koliko se je doseglo pri tem posvetovanju, ali so se storili kaki koraki, da bi se prešlo k pravemu delu in pripravam, ali se je pa samo posvetovalo, se ne ve. Vendar toliko je gotovo, da vsa znamenja kažejo, da je zblizanje sedaj bližje kakor kedaj prej. Katoliki Rusije so veliko prestali zadnja leta carizma še več pa zadnja leta boljševizma, kjer so bili predmet posebnega sovraštva Židov Lenina in Trotzkyja. Cel ruski narod išče sedaj, kje na svetu bi našel pravo versko življenje. Tako so se obrnili na Rim, k materi, katero so zapustili.

Posebna konferenca se je takoj za tem posvetovanjem vršila v Velehradu na grobu Sv. Metoda, kamor so prišli zastopniki Ruske uradne cerkve in so se sešli z uradnimi zastopniki Rima.

Prvi korak v tej smeri se je storil s tem, da se je na Moravskem ustanovil posebni kolegij, kjer se bodo vzgajali misijonari za Rusijo. Tudi med slovenskimi frančiškani doma se je začela požadna akcija, da bi se jih kaj odločilo in bi šli v Rusijo. Baje se jih je več že odločilo za to.

Nadškof Messmer iz Milwaukee, Wis., in poljski škof Rode iz Green Bay, Wis., odideta v kratkem v Rim "ad limina", da podasta uradno poročilo o svoji škofiji. Nadškof Messmer bode v Rimu obhajal svojo zlato mašo, petdesetletnico mašništva.

NOV NADŠKOF V OLOMUCU JE SENATOR.

Dr. Stojan, novoposvečeni nadškof Olomuški, je obenem tudi senator in poslanec ljudske katoliške stranke.

Tudi na Češkem se razmere jasni.

NEMČIJA IN FRANCIJA.

Nemčija se brani z vsemi silami, da bi ne plačala svote, katero zahteva Francija. Vendar vse kaže, da se bode Nemčija udala skrajnemu pritisku. Toda preje pa hoče vse pokusiti, da nekoliko milijard zbiže od zahtevane svote.

V Berlinu v zbornici je vzbudil začudnje socialist Breitscheld, ko je rekel med drugim: "Ko bi Kajzer Wilhelm dobil zmago, koliko bi pa pa on zahteval odškodnine? Kot član odbora za zunanje razmere videl sem kajzerjeve mirovne pogoje. On bi bil zahteval od Amerike 30 milijard, od Francije 40, od Anglije 30, to je skupaj 100 milijard."

Ko je zbornica čula te svote, nastala je velika tišina po celi zbornici. Vsi so bili razočarani.

Francija pravi, da bode zahtevala od Amerike, ako bi Nemčija ne plačala, kajti Ameriška vlada je garantirala, da bode Francija dobila svojo odškodnino.

Škodo, katero je naredila Nemčija na Francoskem, znaša uradno cenjena 34 milijard.

VSPEHI SKUPNEGA NASTOPA

Ko se je ustanovil v Washingtonu National Catholic Welfare Council, pozdravljali smo ta skupni nastop ameriškega episkopata z največjim veseljem in smo povdarjali, koliko se bode dalo doseči s tem skupnim nastopom. In res na vseh koncih in krajih čutimo že blagodejni vpljiv te organizacije. Eno izmed glavnih dosedanjih vspehov pa bode poštene "Moving picture show". Te dni je pet največjih kompanij, ki izdelujejo premikajoče slike, sporečile glavnemu odboru, da bode z največjim veseljem predložilo vse slike, ki se tičejo katoliške vere ali katoliške cerkve in njene zgodovine, predložile v presojo in potrjenje temu odboru. Sedaj treba doseči samo toliko, da bode še posebna zakonodaja določila, da se ne sme igrati grdih, nemoralnih in pohujšljivih slik.

Prva država, ki je sklenila tozadevne postave, je država New York, kjer imajo katoliški možje vpliv, da so dosegli v zbornici v Albani tozadevno predlogo. Po tej postavi se ustanovi posebna komisija, ki bo pregledala vsako novo igro, katero se hoče igrati v državi New York.

VINKO ARBANAS

CVETLIČAR IN PRODAJALEC

vsakovrstnih

CVETLIC IN ROŽ.

Izvršujem vsakovrstne pogrebne vence. Pri meni dobite najlepše šopke za ženitovanje in druge slavnostne priredbe. Priporočam se Slovincem, kakor tudi vsem Hrvatom in Slovanom v Chicagi in okolici.

1320 West 18th St., Chicago, Ill.
Phone: Canal 4340.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Izčisti svojo kri.

Sedaj potrebujete spomladansko zdravilo. Kot posledica zimskega življenja, ko je človek po večini zaprt v sobi in mu manjka zraka in gibanja — postane vaš sistem okoren, prebava nepravilna in udje več ali manj negibni.

Severa's Blodal

(preje Severov Kričistilec) je pravo obnovjevalno zdravilo, ki bo delalo blagodejno na izmenjavo vašega sistema, ki ga tako želite. Pomaga do poprave nenaravnih razmer in deluje kot regulator za zdravljenje kožnih izpuščajev. Cena \$1.25. Pri vsah lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAC
6217 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE
Izdoluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in cen.

Iz Jugoslavije.

Politični položaj. — Belgrajska poročila so zopet dolgočasna: Vladni krogi so slabo razpoloženi, ker je kupčija z muslimani in slovenskimi samostojneži rodila vsepovsodi samo jezo in prepire; razen tega ni zaupati konstituenti — kdo bi vedel, kakšne neprilike bo še delala pri ustavi. Muslimani se boje za svoje milijone, ki jih še nimajo v žepu in pritiskajo na vlado, naj jih plača. Med kméti v Bosni in Srbiji je vse ogorčeno radi vladne kupčije z muslimani; vpliv zemljoradniške stranke med Srbi, ki jo je dejala vlada pod policijsko nadzorstvo, raste. Zaenkrat se bo politični boj nadaljeval v ustavnem odboru, ki se snide 5. aprila. V razpravo pridejo člani 63., 64. in 65., ki določajo upravno razdelitev države.

Na praznik in v nedeljo je priredila SLS na Kranjskem 26 protestnih shodov proti kulturnobojnim tendencam vlade. Na Štajerskem jih je bilo okoli 40. Vsi shodi so bili sijajno obiskani. Zborovalci so bili ogorčeni nad protiljudsko in protiversko politiko vladnih strank. — Značilno je dejstvo, da se pristaši samostojne kmetijske stranke, ki so bili na nekaterih shodih navzoči, niso upali zagovarjati protiljudske koristolovske politike svojih poslancev. Vlado smo pravočasno opozorili, naj se ne igra z ognjem. Če ni dostopna za razloge razuma, bo morala končno pristati na druge razloge. Na vseh shodih so zborovalci izjavili, da proglašajo šolski štrajk, če bo začela vlada izvajati svoje neredbe v šolah.

Stojimo sredi kulturnega boja. — Tudi pri nas se bo morala vlada končno, rada ali nerada, prepričati, da pojde v Kanoso. Veličastnemu shodu sredi Ljubljane, ki so ga hoteli pristaši sedanjih vladnih strank razbiti, pa se jim je poizkus docela ponesrečil, je sledila cela vrsta sijajnih shodov po deželi. Ljudstvo je slovesno izjavilo, da si ne bo pustilo iztrgati svojih svetinj, četudi bi naše svobodomiselné stranke skušale uporabljati taktiko francoskih framasonov.

Za poslanika v Parizu je zopet imenovan dr. Milenko Vesnić. ki se v Parizu očitno še najbolje počuti. Le nas naj bi v bodoče pustil pri miru!

Odpadel je od katoliške vere sin svobodomiselnega nadučitelja Lovšina na Vinici, Evgen Lovšin, uradnik pri Jadranski banki in sotrudnik "Jutra". Ostane brez konfesije.

Umril je v Stari cerkvi pri Kočevju bogoslovec šetrtega leta Francišek Krauland. Letos bi bil posvečen v mašnika, pa je božja previdnost drugače odločila. Pogreb bo danes ob 14. uri. R. i. p.!

Velik požar v Knežji vasi. — V ponedeljek, 21. t. m. je nastal v Knežji vasi, občina Dobrnice pri Trebnjem na Dolenjskem, ob trideletni na devet dopoldne grozen požar. Vas šteje 14 števil, skoro samih trdnih kmetijskih gospodarjev, in je bila v poldrugi uri le še kup kamenja in pepela. Zgorela je tudi cerkev in mežnarija.

† **Župnik Jožef Pristov.** — Umril je v Horjulju pri Vrbniki č. g. župnik Josip Pristov, 29. marca ob 5. uri popoldne. Rojen je bil 14. marca 1865 na Breznici.

DR. OHLENDORFOVA ZDRAVILA
so izvrstna proti
KAŠLJU, UJEDANJU, ŽELODČNIM BOLEZNIM IN REVMITIZMU.
Steklenica stane 75c.
1924 BLUE ISLAND AVE.

Amerika ne prizna reške države. — Ameriški konzul je dobil brzojavni nalog, da se preseli v Zader, ker Amerika ne prizna Reke kot neodvisno državo.

Frane S. Finžgar odlikovan. — Kakor se nam poroča iz Belgrada, je predlagan v odlikovanje z redom sv. Save III. razreda velezaslužni slovenski pisatelj in župnik Franc S. Finžgar.

Svojo mater zaklal. — Kako daleč je privedla podivjanost ponekod našo mladino dokazuje grozen slučaj umora v Zrečah, kjer je 14letni fant Ivan Padežnik zabodel lastno mater v trebuh ter ji prerezal želodec. Priletna žena je še isti dan podlegla težki rani. Mladega morilca so izročili sodišču.

Največja mesta Jugoslavije. — Po uradnih številkah je Subotica s 118.000 prebivalci največje mesto v Jugoslaviji. Beograd ima 110.319, Zagreb 108.308, Sarajevo 58.000, Ljubljana 53.079 in Maribor 30.739 prebivalcev. Rezultati v Nišu, Bitolju, Osijeku, Skoplju, Splitu in Sušaku še niso znani.

Kakor življenje, taka smrt. — 3. marca se je zastrupil v Halozah, Sv. Barbara, posestniški sin Martin Rakuš. Izpil je nesrečnež eno čašo lizola in po grozih bolečinah umrl. Živel je brez vere proti božjim zapovedim, prišel v obup in tako nečastno končal.

"Slovenija" se očevidno stara. — Revica je dobila že marasmus in halucinacije. Uboga reva, ki je že tolikrat povedala, da je vera samo humbug in da so vsi duhovniki "od muh" je naenkrat v strašanskem strahu proti "tajnim silam". — Hahaha! Ti uboga revica! Pojdi, pojdi proti Oshkosh! Morda boče še za te tam kaj prostora. — Svojemu prijatelju pa povej, da edine "tajne sile", ki so nevarne pijancem so agentje in detektivi prohibicijskega urada. Vse druge so pa samo v razgretih možgih kakih spitih pijan-

cev, ki so že popolnoma zapili svoje možgani in že vidijo hudiče in kače in gade.

Naša tiskarna izvršuje kar najtočneje vse tiskovine in tudi največje. Marsikdo se je že sam prepričal, da je dobil pri nas najboljše cene, pa tudi solidno delo. Zato smo pa preobloženi z delom, da ga komaj izvršujemo.

Imamo več priznanilnih pisem. — Tu je zopet eno:

Holy Family Church,
Kansas City, Kans.

Pošiljam Vam \$..... v pokritje računa za naročene tiskovine in lepa hvala za dobro delo. Danes Vam pošiljam zopet novo delo...

REV. JNO. PERŠE.

FRANK SEDLAK'S SONS

Izvršujemo
VSA ZIDARSKA DELA.

Kadar mislite graditi svoje domove ali kako drugo poslopje, obrnite se na nas, da Vam damo svoj nasvet

2448 South Lawndale Ave.,
CHICAGO, ILL.

Phone: Lawndale 250.

Izplačuje v kronah, dinarjih in v dolarjih v gotovem denarju v **JUGOSLAVIJI.**

Pišite po cenik za pošiljanje denara.

ŠIFKARTE za vse linije.

EMIL KISS,
BANKIR

133 Second Ave., New York.

VOLJA — SREDSTVA — PRAKSA

Za točno in vestno izvršitev poslov, ki so v zvezi s pošiljanjem denarja v stari kraj, s potovanjem v domovino, z dopremljenjem oseb v Ameriko in z drugimi posli tega področja, so nujno potrebne tri glavne stvari: volja, sredstva, praksa.

Našo resno voljo za točno službo najbolje dokazujejo številna zahvalna pisma od rojakov, ki so se do sedaj poslužili naše trdke.

Naša sredstva so naš dobro organiziran urad, naše dobre zveze s stari krajem, naša zastopstva parobrodskih družb in naše državno bančno dovoljenje in državna kontrola čez naše poslovanje.

Nad 1.400 potnikov, ki so z našim posredovanjem do sedaj potovali v stari kraj ali od tam sem, govori o naši praksi.

Ako hočete Vi poslati denar v stari kraj, potovati v stari kraj ali dobiti koga iz starega kraja, je v Vašo korist, da se obrnete na:

Zakrajšek & Češark

SLOVENSKA BANKA

70—9th Avenue New York City.

Mi pošiljamo denar na vse kraje

JUGOSLAVIJE,
Slovenije, Hrvatske in Srbije.

Vse pošiljatve garantira

AMERICAN STATE BANK

1825—1827 BLUE ISLAND AVENUE,
CHICAGO, ILL.

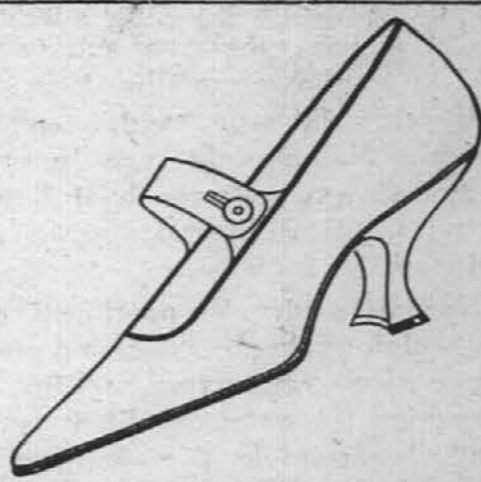
J. F. ŠTEPINA,
predsednik;

A. J. KRASA,
tajnik.

Posebna razprodaja ta teden.

KAPPERS

1757-1759 W. 18th St., Cor. Wood St.

Ženski praznični slipperji z enim, dvema ali trem zaponkama, črni in rujavi, z nizkimi ali visokimi petami, v velikosti tri 3-8. Preje \$6. Danes se prodajajo za **\$3.95**

"Rubber sale turning slipperji" za dečke in deklice, v velikosti od 8 do 11. Prejšnja cena \$1.25, v velikosti od 12 do 2 in 3 do 6, posebna **98c** cena

Črevljički za otroke na gumb (rujavi), v velikosti 4 do 8. Prejšnja cena \$2.75. Sedaj **\$1.95**

Otroški patentovani pumps črevljički iz "kid" usnja, v velikosti 5 do 8, in 8 do 11. Prejšnja cena \$2.75. Sedajna cena **\$1.98**

Ženski sliperji s 3 zaponkami iz "kid" usnja v rujavi in črni barvi. V velikosti 3 do 8. Prejšnja cena \$5. Sedajna cena **\$2.98**

Ženske mrežaste in "button kid" črevlji, v velikosti 3 do 9. Prejšnja cena \$6. Sedaj **\$4.50**

Patent usnjati "Pumps" za deklice in 2 zaponkama v velikosti od 4 do 8. Prejšnja cena \$2.00. Sedajna **\$1.49** cena

Črevlji za dečke, črni mrežasti (lace), izvrstno usnje vse skozi. V velikosti 2 do 6. Prejšnja cena \$5.00. Sedajna cena **\$3**

Moški "slipperji" — z gumilastiko na strani, s podplati, šivanimi na roko, v velikosti 6 do 11. Prejšnja cena \$5. Sedajna cena **\$3.50**

Moški "dress" črevlji, rujavi in črni, iz "kid" usnja in teletine. Prejšnja cena \$7.50. Sedaj **\$5**

Prilika za nabavo raznih oplačil.

Moški "Overalls", v velikosti 38 do 44, preje \$1.75. Sedaj **89c** samo

Overalls-si za dečke, v velikosti 8 do 15. Preje \$1.25. Sedaj **59c** samo

Belen in nebelen Muslin (kotena), yard samo po **12½c**

Overalls-si za dečke, v velikosti 8 do 15. Preje \$1.25. Sedaj **59c** samo

Predpasniki za deklice, v velikosti 2 do 6, iz lahkega "corosata", v velikosti 8 do 14, samo po **79c**

Otroška oblekica "lawn dress", jako lično obrobljena, preje 98c, sedaj samo **69c**

Otroška oblekica za igre v velikosti 2 do 8, z rudečimi robovi samo za **79c**

Ženska krasno urezana jopica, katero boste jako lepo nosili z vašo spomladansko obleko, belo, rujava in pisana. Prejšnja cena \$3.98. Sedaj samo **\$2.98**

Pokrivalo za ženske modrece iz svile, ki se lahko opere, nekoliko pokvarjeno samo **59c**

Plave moške srajce za delo. V velikosti 14 in pol do 17. Prejšnja cena \$1.49, sedaj **85c**

Moška spodnja obleka "Union Suits", v velikosti 36 do 44, preje \$1.75. Sedaj samo **\$1**

Posebno pozornost se obrača na naročila po pošti, katera se bodo točno izvršila.

DELO IN DENAR.

Spisal dr. Fr. Detela.
(Dalje.)

"Čemu pa zahaja vendar k vam, k Jemčevim mladi gospod Klepš?" je vprašal naravnost. "Ali ne tudi za tem dekletom?"

Janez se je zasmel in menil, da je to pač pomota, kolikor on ve. Če pa komu ni prav, da je gospodu Arturju všeč Kosova Meta, ta naj se obrne naravnost do gospoda Arturja, ki ga ne vabijo Jemčevi nič, a ga tudi ne morejo zapoditi.

"Kosova Meta, Kosova Meta", je prijel ravnatelj Janeza za besedo, "kdo pa je to?"

Janezu se je zdelo, da se je nekoliko zagovoril. Toda kaj bi tajil resnico, ki ne more nič škodovati Meti.

"Babje sitnosti!" je godrnjal ravnatelj, ko je bil odslavlil Janeza in mu naročil, da naj pomiri in potolaži Drago. "Treba bo poklicati še Kosovo Meto. Preklicana reč! Klepčevka naj bi zapirala svojega fantiča, pa bi bil mir!"

Ko pa je šel Janez iz pisarne, je prihitela mimo njega delavka, ki je imela ruto potegneno globoko na oči, kakor da bi se skrivala. Za trenutje jo je videl Janez v obraz in ostrmel. Zdelo se mu je, da je sestra. Stopil je za njo; a že je bila v ravnateljevi pisarni.

Res je bila Lojza. Sprla se je bila zopet doma z Brnotom, ker ni razumela ali ni hotela razumeti njegovih razlogov proti zakonskim zvezam. In vendar so bili ti razlogi tako tehtni, da so se zdeli tovarišem, polmožem neovrtni. Toda ženskam naj kdo kaj dopove! Take zveze, je dokazoval Brnot, so vendar nenravne, ker vklepajo v sužnje verige najsvetejša človeška čustva in žrtvujejo brezvestno pohoti prostost.

"To se pravi pošumače", mu je bila segla v besedo jezna ženska, "da bi živeli vi radi enkrat kot fantje, enkrat kot možje, žrtvovali zdaj pohoto prostosti, zdaj prostost pohoti, pridržali prijetnosti sebi, bridkosti prepuščali nam, ki bi ne bile ne žene, ne dekleta, ne gospodinjice

ne deklet. To je prostost za vas, a ne za nas".

"Vse te neumnosti vam natvezujejo farji po cerkvah in izpovednicah", jo je zavračal Brnot.

"Oh, po cerkvah in spovednicah! Saj veš vendar, da pridem jaz v cerkev vsake svete čase in k izpovedi se niti ne upam", je jokala reva neutolačno in prosila, da naj se je usmili, naj je reši sramote.

Brnot se je odpravil iz hiše, ker se je bil navečal tega jokanja. Opozoril je Lojzo enkrat za vselej, da naj ga pusti pri miru; on kot značajen mož da se kratko in malo ne vda zahtevam kakšnega kapitalista; on hoče biti prost, kakor je tudi ona prosta, in če ji ni všeč pri njem, naj vzame otroka in odide, kamor hoče; on si izbere lahko takoj drugo. Tedaj pa je planila izmučena ženska v obupnem srdu proti možu. Lojzika je zakričala in prišla mater za krilo, Brnot pa se je plašen umikal. Spoznal je, da je segel predaleč in da je beg edina rešitev.

Brnot je bežal, naravnost v krčmo, da se pomiri in preudari položaj. Našel je par sočustvujočih tovarišev, ki so tiho premišljevali in zalivali svojo žalostno usodo, trpko se spominjali, kako da tega in onega neznačajnega sodruha že drži baba doma, in utrjali drug drugega v značajnosti.

Najboljše zdravilo proti jezi, obupu, sploh vsakemu dušnemu pretrsu je njega znanstveni razkroj. Kakor hitro si ga razkrojil v prvine, razkril vzroke in povode, premislil še posledice, se imaš le popolnoma v oblasti; hladni razum primče v kleščice goreče čustvo, je dvigne na nakovalo in iz nevarne, nerabne gručice skuje kladivo treznega preudarka priročno orodje!

Brnot je že razkladal, popolnoma miren, kako zaostalo da je naše žentstvo, ki ne mara za napredek in ne zna ceniti svobode. Svoboda odpira ženskam vendar vrata, da bi šle lahko iz hiše proč, vsak čas in kamor bi se jim ljubilo, z vsemi otroki; ženske pa tišče kakor ovce ob vihti v zakonsko sužnost. Žalostno!

"Na svetu ne bo bolje", je kimal tovariš, "dokler bodo ženske tako neumne".

"Neumne, neumne", je pritrjeval Brnot in štel na prste. "Praznoverje, predsodki, pomanjkanje prave izobrazbe in morebiti — jaz pravim,

morebiti — plitvost ženskih možganov. Jaz sicer zagovarjam enakovrednost in enakopravnost ženskega spola, toda vpraša se, če bodo držali dokazi. Znanstvo in veda govori za enakovrednost; izkušnja ugovarja; stvar torej še ni dognana".

"Trpimo, pa pri vsem tem samo mi, možki", je pritrdil tovariš.

Sirota Lojza pa je bila prihitela medtem na Javorje, da bi prosila gospoda Klepša, da naj pomaga tudi njej, kakor je pomagal njenim tovarišicam, in prisili Brnota, da jo prizna javno za svojo ženo.

"Jaz? Siliti koga?" se je čudil gospod Klepš. "Nikakor ne, ljuba žena. Zakon je prostovoljna zveza, srčna zveza. Jaz ne bi hotel braniti nikomur, če hoče stopiti v zakon; a siliti, Bog ne daj! Izkušajte pridobiti svojega — svojega — Brnota. Jaz Vas morem samo milovati, pomagati ne morem".

Gospod je iskal po žepih, da bi ji dal vsaj miloščine, toda nesrečna ženska ni čakala: še ravnatelj je morala zaprositi pomoči, da si ne bi očitala poznejše, da ni poskusila, kar je mogla. Na kolena se je vrgla predenj v pisarni in prosila z vzdignjenimi rokami, da naj se je usmili. Ravnatelj je bila sitno neprijetna ta prošnja, ki je ni mogel uslišati. Tako vplivnemu in tako brezobzirnemu možu, kakršen je bil Brnot, se ni smel zameriti; korist tvojnice bi bil pustil s tem v nemar. Običajna politika, ki jemlje vsak faktor v poštev le toliko, kolikor pričakuje od njega koristi in kolikor se ga boji. Smilila pa se je zelo uboga ženska ravnatelju; zato jo je miril in tolažil z obljubami, da bo storil ob svojem času, kar bode v njegovi moči; toda prenačljivi se ne sme

"Torej Vi mi nočete pomagati!" je ihtela Lojza. "Drugim ste pomagali, meni nočete. Oh, brez srca ste Vi kakor Brnot. Kaj mi je storiiti!"

Zunaj pisarne pa je čakal brat Janez v težkem strahu, da je res videl sestro, in z mučnim sklepom, da se mora preveriti, če je videl prav. Prišla je iz pisarne, potrta, z objokanimi očmi, obraz globok pod ruto. "Lojza!" je zaklical zamolklo in pristopil. Ona se je zgenila, obrnila malo in hitela naprej. Janez je postopil zanjo in jo prijel za roko: "Sestra Lojza!"

"Kaj že, če sem tvoja sestra!" je dejala ona nejevoljna. "Pusti me, da grem domov!"

"Ti živiš z Brnotom", je šepetal Janez skoz zobe.

"To nikomur nič mar", je odgovorila ona trmasta. "Jaz bom odgovarjala sama, in če se me ti sramuješ, kaj si me ustavi! Kdo pa se

je brigal prej za mene! Ali si prinesla kaj denarja? sem morala slišati, kadar sem prišla domov. Kaj hočeš ti? Denarja nimam!"

"Oh, Lojza, sestra, kaj si nam storila?" je vzdihnil Janez, da mu je gledal siroto in slišal krčevito ihtenje; a z jezika ni mogel spraviti nobene tolažilne besede. Srd mu je stiskal pesti, ko je vprašal tiho, če je on zdaj doma.

"Ni ga", se je prestrašila ona, ki je dobro razumela pomen bratovih besed; "in ti ga pusti pri miru. Kar sem si nakopala, to bom nosila sama".

(Dalje prihodnjič.)

AMERIŠKI SLOVENCIM PODPIRAJTE SVOJE PODJETJE KATERO EDINO SE BORI ZA VAŠE INTERESE!

KDO SE POSLUŽUJE PAIN-EXPELLERJA?

Delavec se ga poslužuje, da odpomore svojim bolečim mišicam, ki so se mu pretegnile pri težkem dnevnem delu.

Farmer ga uporablja in noče biti brez njega. Pain-Expeller zavzema častno mesto v vsaki farmarski hiši, kjer se pojavljajo hitri napadi, nesrečni dogodki in druge stvari.

Tovarnarški delavec uporablja Pain-Expeller, če napadejo njegovo moč in en energijo revmatične bolezni, lumbago, nevralgijo in druge neprilike v njegovem težavnem poklicu.

Majnar potrebuje Pain-Expeller pri revmatičnih boleznih, bolečinah v križu, nevralgiji ali vseh boleznih, katere oslabijo telo in odvzamejo vso energijo.

Gospodinja uporablja Pain-Expeller, če otroci padejo ter se ranijo, zoper pike muh in vbodljave drugih žuželk in kjerkoli je potreba dobrega linimenta.

Vsakdol uporablja PAIN-EXPELLER.

Pripravite se za neodvisnost

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelek v Kaspar State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe priložnosti in uspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postal boste samozavedni.

Conservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanajst milijonov dolarjev.

KASPAR STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

Da ugodimo onim, ko ne morejo priti med deveto uro zjutraj in do petih zvečer, zato bo ta banka odprta ob pondelkih in sobotah do pol devetih zvečer.

Varna banka, kamor nalagate svoj denar.

POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE!

ALPENTINKTURA je najuspešnejše na svetu za rast in proti izpadanju las. Alpenomada za brke in brado; kurja očesa in bradavice v 3 dneh popolnoma odstranijo; revmatizem v 6 dneh popolnoma ozdravi. Bruslaintinktura od katere postanejo sivi lasje popolnoma naradni. Rane, opekline, potne noge in za druge bolezni imam jako uspešna zdravila; pišite po cenike, pošljem vam jih zastonj.

KRASEN KOLEDAR in žepno knjižico pošljem vsakomur zastonj, pošljite mi le 5¢ za poštnino. V potrebi velja te knjižica vsakemu več kot \$10.00. —

JAKOB WAHČIČ
6702 Bonna Ave., N. E. Cleveland, O.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkрасnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němėček
FOTOGRAFIST
1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.
PHONE: CANAL 2534

POKLICITE NAS!

Kadar potrebujete Avtomobile za poroke, krstinje, kakor tudi pogrebne sprevede.

V enakih slučajih se uljudno priporočam vsem Slovencem.

ANDREW GLAVACH
1828 West 22nd Street
Chicago, Ill.

"Kadar pokličete na telefon, rabiš te vedno številko Canal 5889."

